

**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2021-09-15 Nr. 429-335
Vilnius

Lietuvos bankas 2021 m. birželio 17 d. gavo patikslintą pareiškėjos X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2021 m. balandžio 2 d. įvyko eismo įvykis, per kurį buvo apgadintas pareiškėjai priklausantis automobilis „BMW“, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*), (toliau – įvykis). Pareiškėja kreipėsi į draudiką, apdraudusį įvykio kaltininko civilinę atsakomybę privalomuoju transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, prašydama išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui padarytą žalą.

2021 m. balandžio 6 d. draudikas sudarė žalos sąmatą, pagal kurią nustatyta automobilio remonto kaina, įvertinus automobilio būklės pagerinimą dėl keičiamų dalių, – 800,01 Eur (be PVM).

2021 m. balandžio 16 d. draudiko atstovas pareiškėjai nurodė du servisus (*duomenys neskelbiami*), į kuriuos pareiškėja gali vykti remontuoti automobilio.

2021 m. balandžio 20 d. pareiškėja draudikui nurodė, kad apsilankė viename iš draudiko rekomenduotų servisų, šis apskaičiavo, kad automobilio remonto darbų kaina – 1 474 Eur. Pareiškėjos teigimu, draudiko apskaičiuotas žalos dydis yra per mažas, detalių kainos neatitinka realių kainų, o pareiškėja dar turi „damokėti servisui už detales“. Pareiškėja prašė draudiko „perskaičiuoti sąmatą“, kitu atveju nurodė, kad kreipsis į „nepriklausomą žalų ekspertą“.

Tą pačią dieną draudiko atstovas pareiškėjai atsakė, kad sąmatos „pakelti“ nėra galimybės, nes visos reikalingos detalės yra įtrauktos į sąmatą. Jeigu yra papildomų apgadinimų, pareiškėja turėtų pateikti jų nuotraukas – tokiu atveju sąmata būtų perskaičiuota. Jeigu „paskaičiuotos sumos nepakanka“, pareiškėja turėtų kreiptis į remonto įmonę, su kuria suderinus sąmatą žala būtų atlyginta po faktinio remonto (servisą gali pasirinkti ir pati pareiškėja).

2021 m. gegužės 27 d. turto vertintojas Y. Y. apžiūrėjo automobilį ir parengė „kilnojamojo turto – kelių transporto priemonės – vertinimo ataskaitą“ Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – Vertinimo ataskaita). Vertinimo ataskaitoje nurodoma, kad nuostolis dėl įvykio, įvertinus dalių nusidėvėjimą (35 proc.), – 1 404,38 Eur be PVM (1 699,31 Eur su PVM).

Pareiškėja draudikui pateikė Vertinimo ataskaitą ir paprašė pagal ją išmokėti draudimo išmoką. Vis dėlto draudikas, atlikęs trijų remonto įmonių apklausą dėl automobilio remonto darbų kainos, pasiūlė pareiškėjai išmokėti minėtų servisų sąmatų vidurkio sumą – 1 191,46 Eur (servisų apskaičiuotos automobilio remonto darbų kainos: UAB „Meistritas“ – 1 016,69 Eur; UAB „Automobilių dažymo sistemos“ – 1 408,89 Eur; UAB „Akstė servisas“ – 1 148,81 Eur). Pareiškėjai nesutikus su pasiūlyta suma, taip pat reikalaujant atlyginti su žalos dydžio nustatymu susijusias išlaidas, tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėja nurodė, kad draudiko apskaičiuota draudimo išmokos suma buvo nepakankama realiam automobilio remontui atlikti servise. Pareiškėja kreipėsi į turto vertintoją, šis išsamiai, nuėmus priekinį automobilio bamperį, įvertino visus apgadinimus ir apskaičiavo žalos dydį. Pareiškėja prašė, kad draudimo išmoka būtų išmokėta pagal Vertinimo ataskaitą, taip pat kad būtų atlyginta 130 Eur vertintojo paslaugų išlaidų ir 40

Eur automobilio bamperio nuėmimo bei uždėjimo išlaidų, kurios patirtos atliekant vertinimą.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė su pareiškėjos reikalavimais nesutinkantis. Draudiko teigimu, pareiškėja nepateikė duomenų apie realiai atliktą automobilio remontą ir jo aplinkybes: kokiose remonto dirbtuvėse automobilis buvo remontuojamas, ar buvo keičiamos dalys, jei taip, kokiomis (naujomis ar naudotomis), už kiek dalys įsigytos, kokia atliktų darbų vertė ir pan. Dėl šios priežasties, remdamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 patvirtintų Eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo ir išmokos mokėjimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 15 punktu, draudikas draudimo išmoką apskaičiavo vertindamas teorinę darbų kainą, atsižvelgęs į reikalingus būtinus darbus ir jų vidutinę kainą. Taisyklių 13 punkte nustatyta, kad draudimo išmoka gali būti apskaičiuojama pagal įmonių, kurios turi teisę remontuoti sugadintą turta, pateiktus šio turto remonto išlaidų skaičiavimus. Draudikas kreipėsi į tris remonto įmones, kad būtų nustatytas objektyvus nuostolio dydis. Įvertinus gautas remonto įmonių sąmatas nustatyta, kad automobilio remonto kainos vidurkis yra 1 191,46 Eur be PVM.

Draudikas pažymėjo, kad, pareiškėjai nepateikus remonto darbų atlikimo faktą patvirtinančių duomenų, draudimo išmoka apskaičiuojama be PVM (Taisyklių 15 punktas). Be to, nepateikus duomenų, kad buvo perkamos naujos dalys, draudimo išmoka gali būti apskaičiuojama, vertinant naudotų dalių kainas (Taisyklių 15 punktas).

Draudikas akcentavo pareiškėją nepateikus jokių objektyvių duomenų, kurie pagrįstų, jog apskaičiuotos draudimo išmokos nepakanka, kad automobilio būklė būtų atkurta į prieš įvykį buvusią padėtį (pvz., dalių įsigijimo dokumentus). Pareiškėja savo reikalavimą grindžia teorinio pobūdžio Vertinimo ataskaita, tačiau dėl jos įrodomosios galios vertinant nuostolio dydį ne kartą yra pasisakę tokius ginčus nagrinėjantys subjektai.

Draudikas pažymėjo, kad turto vertintojo sąmatoje naudojamas nepagrįstas 29,33 Eur valandinis darbų įkainis. Iš draudiko pateiktų komercinių pasiūlymų matyti, kad realių rinkos dalyvių valandinis įkainis svyruoja apie 24–26 Eur. Be to, remonto kaina skaičiuojama remiantis maksimaliomis detalių kainomis, nevertinant galimybės rinkoje įsigyti naudotas dalis ar naujas originalias dalis, tačiau mažesnėmis kainomis. Dėl minėtų priežasčių vertintojo pasirinktu būdu apskaičiuojama bene maksimali remonto kaina, o ne vidutinė, kaip nustatyta teisės aktuose.

Draudikas teigia, kad, gavęs pranešimą iš Lietuvos banko apie pareiškėjos kreipimąsi, sudarė dar vieną remonto darbų sąmatą, naudodamas remonto darbų valandinio įkainio vidurkius (pagal apklaustus servisis) ir „Smartline“ tiekėjo nurodomas naujų originalių dalių kainas. Tokiu būdu apskaičiuota automobilio remonto kaina - 1 330,21 Eur be PVM.

Draudikas nurodė, kad yra pasirengęs išmokėti pareiškėjai galutinę 1 226,15 Eur draudimo išmoką, apskaičiuotą įvertinus minėtus 3 komercinius remonto įmonių pasiūlymus ir draudiko sudarytą remonto darbų sąmatą su „Smartline“ tiekėjo dalimis.

Draudikas pažymėjo, kad pareiškėja nepateikė jokių duomenų, kad jo apskaičiuota draudimo išmoka būtų objektyviai nepakankama ar apskaičiuota netinkamai.

Draudikas nurodė, kad jam nežinoma pareiškėjos kreipimesi į Lietuvos banką nurodyta informacija, neva, automobilis nebuvo priimtas remontuoti remonto dirbtuvėse, kurios sudarė komercinius pasiūlymus. Draudikas teigia, kad su minėtomis remonto įmonėmis yra sutaręs, kad jos turi apskaičiuoti tokią kainą, už kurią įsipareigoja atlikti remonto darbus. Pareiškėjai nurodžius detalią informaciją, kada, į ką, kokiu būdu ji kreipėsi, draudikas galėtų patikrinti minėtus teiginius ir išsiaiškinti, kokios aplinkybės buvo nurodytos pareiškėjai. Vis dėlto, draudiko vertinimu, mažai tikėtina, kad servिसai dėl kažkokių priežasčių būtų nesutikę atlikti remonto darbų.

Kartu draudikas nurodė, kad, jeigu pareiškėja pageidautų, yra pasirengęs pats tarpininkauti tiek minėtose remonto dirbtuvėse, tiek kituose servisuose (net ir pareiškėjos pasirinktuose), kurie galėtų atlikti realų automobilio remontą, draudikas draudimo išmoką apskaičiuotų pagal remonto darbų ir dalių išlaidas pagrindžiančias sąskaitas. Tačiau, kiek žinoma draudikui, pareiškėja nepageidauja spręsti kilusių nesutarimų taikiai, o pageidauja maksimalios galimos išmokos į savo sąskaitą, neatskleisdama tikrosios remonto kainos. Pareiškėja kreipimesi taip pat nurodo, kad draudiko darbuotojai neįvertino kažkokių darbų ar medžiagų, tačiau nedetalizuoja savo teiginių. Draudikas nurodė peržiūrėjęs sudarytas remonto darbų sąmatas ir mano atlyginęs tuos pačius darbus, kuriuos vertina ir turto vertintojas, o skirtumas susidaro būtent dėl darbų ir dalių kainos.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas dėl vertintojo paslaugų ir bamperio nuėmimo ir uždėjimo išlaidų atlyginimo nepasisakė. Draudiko papildomai paprašius pateikti savo poziciją, draudikas teikė paaiškinimus dėl minėtų reikalavimų, o vėliau informavo, kad,

siekdamas ginčą spręsti taikiai, sutinka atlyginti pareiškėjos patirtas vertintojo paslaugų ir automobilio bamperio nuėmimo ir uždėjimo išlaidas.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudimo išmokos, atlyginančios per įvykį pareiškėjos automobiliui padarytų sugadinimų remonto išlaidas. Kaip minėta, draudikas ginčo nagrinėjimo metu sutiko atlyginti 130 Eur vertintojo paslaugų išlaidų ir 40 Eur automobilio bamperio nuėmimo ir uždėjimo išlaidų, todėl šios ginčo dalies neliko ir reikalavimai dėl minėtų išlaidų atlyginimo sprendime iš esmės nevertinami.

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta žalos dydžio nustatymo taisyklė: turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas, vadovaudamasis įgaliotų asmenų ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ir dokumentais, įrodančiais padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį. Minėta žalos dydžio nustatymo taisyklė detalizuota Taisyklių 13 punkte: nukentėjusio trečiojo asmens turtui (transporto priemonei ar kitam kilnojamajam ar nekilnojamajam turtui) padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas ar biuras, vadovaudamasis atsakingo draudiko ar biuro įgaliotų asmenų (ekspertų) ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ar išvadomis, įmonės, kurioje remontuojamas sugadintas turtas, pateiktais šio turto remonto išlaidų skaičiavimais ir (ar) atsižvelgdamas į įmonės, kuri turi teisę remontuoti sugadintą turtą, pateiktus šio turto remonto išlaidų skaičiavimus arba remonto išlaidų pagrindimo dokumentus, taip pat į nukentėjusio trečiojo asmens pateiktus žalos dydį įrodančius dokumentus.

Vadovaujantis Taisyklių 15 punktu, žalos dėl turto sugadinimo, kai jį remontuoti ekonomiškai tikslinga, atlyginimo dydis nustatomas pagal turėtas remonto išlaidas, būtinas sugadinto turto ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertei iki eismo įvykio atkurti. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos turto remonto išlaidos (be PVM) siekiant atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Būtinas remonto išlaidas sudaro remonto ir dažymo darbų, keičiamų dalių (nuvertinant dalis dėl nusidėvėjimo) bei dažymo medžiagų vertė ir papildomos išlaidos (transportavimo, saugojimo, techninės ekspertizės ir kitos išlaidos). Būtinos remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) dalių įkainius, atitinkančius technologijos lygį, vadovaujantis rekomenduojamais laiko normatyvais.

Iš pateiktų duomenų matyti, kad pirmiausia žalos dydį nustatė draudikas, jo apskaičiuota automobilio remonto kaina, įvertinus automobilio būklės pagerinimą dėl keičiamų dalių, – 800,01 Eur (be PVM). Pareiškėja su tokia draudimo išmokos suma nesutiko, nes ji neatitinka realių rinkos kainų, ir prašė draudimo išmoką perskaičiuoti. Draudikui nesutikus perskaičiuoti mokėtinos draudimo išmokos, pareiškėja kreipėsi į turto vertintoją. Pareiškėjai pateikus draudikui Vertinimo ataskaitą (vertintojo nustatyta remonto kaina -1 404,38 Eur be PVM), draudikas nutarė ja nesivadovauti ir atliko trijų faktiškai veikiančių remonto įmonių apklausą. Patikslintą draudimo išmoką (1 191,46 Eur) draudikas apskaičiavo, įvertinęs pateiktus trijų remonto įmonių pasiūlymus (pagal jų vidurkį) (servisų apskaičiuotos remonto darbų kainos: UAB „Meistritas“ – 1 016,69 Eur, UAB „Automobilių dažymo sistemos“ – 1 408,89 Eur, UAB „Aksťe servisas“ – 1 148,81 Eur). Vis dėlto su šia suma pareiškėja taip pat nesutiko.

Ginčo nagrinėjimo metu draudikas informavo, kad nutarė dar kartą patikslinti mokėtiną draudimo išmokos sumą. Draudikas nurodė sudaręs dar vieną remonto sąmatą, naudodamas apklaustų servisų remonto darbų valandinių įkainių vidurkį ir „Smartline“ tiekėjo nurodomas naujų originalių dalių kainas¹. Tokiu būdu apskaičiuota automobilio remonto kaina – 1 330,21 Eur be PVM. Draudikas nurodė, kad yra pasirengęs išmokėti pareiškėjai galutinę 1 226,15 Eur draudimo išmoką, apskaičiuotą įvertinus 3 minėtus komercinius remonto įmonių pasiūlymus ir remonto darbų sąmatą, kurioje nurodytos „Smartline“ tiekėjo tiekiamos dalys (galutinė draudimo išmoka apskaičiuota kaip šių 4 remonto sąmatų kainų vidurkis).

¹ Draudiko prieš tai apklausti servais remonto pasiūlymuose nurodė naudotų ar (ir) neoriginalių detalių kainas.

Pažymėtina, kad, pagal kasacinio teismo praktiką, kai ginčas yra susijęs su atlygintinos žalos dydžiu ir nėra susijęs nei su atsisakymu mokėti draudimo išmoką, nei su draudimo išmokos sumažinimo atvejais, nagrinėjant ginčą taikytina bendroji įrodinėjimo naštos taisyklė – šalys turi įrodyti tas aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 178 straipsnis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-81-1075/2018 ir kt.). Vadovaujantis nurodyta kasacinio teismo praktika, taip pat Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 24 punktu, kuriame nustatyta, kad vartojimo ginčai nagrinėjami laikantis rungimosi principo, darytina išvada, kad pareiškėja turi įrodyti, kad draudiko apskaičiuota išmoka už automobilį yra nepagrįsta, nepakankama tam, kad būtų atlyginti pareiškėjos patirti nuostoliai. Draudikas, atvirksčiai, turi pagrįsti, kad jo atlikti skaičiavimai, kuriais jis vadovavosi priimdamas sprendimą dėl draudimo išmokos, yra teisingi, o nustatytas atlygintinos žalos dydis atitinka visiško nuostolių atlyginimo principą.

Iš pateiktų duomenų spręstina, kad draudikas galutinę draudimo išmokos sumą grindžia savo ekspertų ir automobilius turinčių teisę remontuoti asmenų (servisų) skaičiavimais. Kaip minėta, Taisyklių 13 punktas suteikia teisę draudikui žalos dydį nustatyti tiek pagal savo ekspertų išvadą, tiek pagal įmonių, kurios turi teisę remontuoti sugadintą turta, pateiktus šio turto remonto išlaidų skaičiavimus.

Pareiškėja nesutikimą su draudimo išmokos dydžiu grindžia Vertinimo ataskaita. Pažymėtina, kad, pagal teisinį reguliavimą, turto vertinimo ataskaita yra vienas iš galimų žalos dydžio nustatymo šaltinių, ji vertintina kompleksiskai, siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.251 straipsnyje įtvirtintą visiško nuostolių atlyginimo principą ir CK 6.38 straipsnyje įtvirtintą ekonomiškumo principą.

Kaip minėta, Vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad pareiškėjos automobilio remonto kaina – 1 404,38 Eur (be PVM). Galutinė draudiko apskaičiuota draudimo išmokos suma – 1 226,15 Eur (be PVM). Kaip minėta, ji nustatyta, įvertinus trijų draudiko apklaustų servisų nurodytas automobilio remonto kainas (be PVM) (UAB „Meistritas“ – 1 016,69 Eur, „Automobilių dažymo sistemos“ – 1 408,89 Eur, „Akstė servisas“ – 1 148,81 Eur) ir patikslintą draudiko sąmatą, (naudojant vidutinius darbų įkainius ir „Smartline“ tiekėjo nurodomas naujų originalių dalių kainas - 1 330,21 Eur (be PVM)).

Įvertinus tiek vertintojo sąmatą, kuria remiasi pareiškėja, tiek sąmatas, kuriomis remiasi draudikas, darytina išvada, kad esminis nesutarimas kyla dėl keičiamų detalių kainų, t. y. vertintojo nurodytos detalių kainos yra didesnės negu servisų ir draudiko nurodytos detalių kainos.

Vertinimo ataskaitoje nurodoma, kad keičiamų dalių vertė – 906,46 Eur (be PVM, pritaikius 35 proc. nusidėvėjimą). Skaičiavimai atlikti naudojant „Audatex“ kompiuterinę programą, iš naudojamų žymėjimų darytina išvada, kad remonto kaina apskaičiuota, naudojant naujų originalių detalių kainas.

Įvertinus draudiko pateiktus remonto kainos skaičiavimus (sąmatas), matyti, kad remonto įmonių sąmatose ir patikslintoje draudiko sąmatoje nurodomos tos pačios keistinos detalės kaip ir Vertinimo ataskaitos sąmatoje. Vis dėlto nurodytos detalių kainos (be PVM) yra mažesnės: UAB „Meistritas“ – 448,5 Eur, UAB „Automobilių dažymo sistemos“ – 842,01 Eur, UAB „Akstė servisas“ – 677,75 Eur. Iš naudojamų žymėjimų spręstina, kad visuose remonto įmonių pasiūlymuose numatytas detalių keitimas naudotomis ir (arba) neoriginaliomis detalėmis. Patikslintoje draudiko sudarytoje remonto sąmatoje (naudojant naujų dalių, gautų iš „Smartline“ tiekėjo arba iš „Audatex“ programos, kainas), įvertinus pagerinimo vertę, nurodyta detalių kaina – 762,78 Eur.

Remiantis Taisyklių 15 punktu, reglamentuojančiu keičiamų dalių vertės nustatymo sąlygas, į automobilio nuvertėjimą dėl eksploataavimo atsižvelgti būtina, nes žalos atlyginimu siekiama sugadinto turto vertę atkurti iki tos, kuri buvo prieš įvykį. Dėl to turi būti atlyginama ne visa naujų keičiamų detalių vertė, o jos dalis, nes buvo sugadintos ne naujos detalės, o jau atitinkamai nusidėvėjusios (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo senato 2000 m. birželio 16 d. nutarimu Nr. 27 patvirtinta Teismų praktikos taikant įstatymus dėl atlygintinos turtinės žalos, padarytos eismo įvykio metu, apibendrinimo apžvalga). Automobilio detalių keitimo išlaidų skaičiavimo pagal nusidėvėjusių automobilio detalių kainas būdas atitinka transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties, kaip nuostolių draudimo sutarties (Draudimo įstatymo 91 straipsnio 4 dalis), kompensacinę paskirtį, neleidžiančią nukentėjusiam trečiajam asmeniui gauti didesnę draudimo išmoką negu faktiškai jo patirti

nuostoliai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. balandžio 23 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-229/2014).

Šiuo atveju matyti, kad keičiamos ne naujos, o dėvėtos automobilio detalės. Vertintojo sudarytoje sąmatoje keičiamų dalių kaina apskaičiuota, naudojant naujų originalių detalių kainas, tačiau kartu taikant nusidėvėjimą (35 proc.). Analogiškai detalių kaina skaičiuojama draudiko patikslintoje sąmatoje (remiantis „Smartline“ tiekėjo nurodytomis arba programoje „Audatex“ skelbiamomis kainomis).

Kaip matyti iš draudiko pateiktų remonto įmonių sudarytų sąmatų, servisi nurodė keičiamų detalių kainas, už kurias galima įsigyti naudotas ar neoriginalias minėtas dalis. Nėra pateikta jokių objektyvių duomenų, todėl ir pagrindo daryti išvadą, kad šiuo atveju automobilio detalių keitimo išlaidų skaičiavimas pagal dėvėtų ar neoriginalių detalių kainas būtų neteisingas, negalimas ir prieštarautų Taisyklių 15 punkte įtvirtintoms keičiamų dalių vertės nustatymo sąlygoms.

Įvertinus minėtas aplinkybes, darytina išvada, kad draudiko sprendimas remonto kainą skaičiuoti tiek remiantis naujų originalių detalių (taikant nusidėvėjimą), tiek nenaujų ir (arba) neoriginalių detalių kainomis (pagal keturias pateiktas sąmatas) neprieštarauja Taisyklių 15 punkte įtvirtintoms keičiamų dalių vertės nustatymo sąlygoms.

Vertinimo ataskaitoje nustatyta, kad automobilio mechaninių remonto darbų ir dažymo kaina – 497,92 Eur. Taip pat Vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad vadovautasi vidutiniais valandiniais įkainiais: mechaninių darbų įkainis – 29,33 Eur; dažymo darbų įkainis – 29,91 Eur: „Atkuriamųjų kaštų nustatyme taikytas vidutinis darbo valandos įkainis, kuris nustatytas atlikus Lietuvos autoremontu įmonių, servisų vykdančių automobilių remontą, duomenų analizę, apie taikomus valandinius mechaninių ir dažymo darbų įkainius bei dažymo medžiagų koeficientus, rengiant automobilių sąmatas „Audatex“ 2021 m.“

Iš pateiktų servisų remonto pasiūlymų matyti, kad UAB „Meistritas“ remonto darbų valandinis įkainis – 24 Eur, dažymo darbų įkainis – 24,5 Eur; UAB „Automobilių dažymo sistemos“ remonto darbų valandinis įkainis – 26 Eur, dažymo darbų įkainis – 27 Eur; UAB „Akstė servisas“ remonto darbų valandinis įkainis – 26 Eur, dažymo darbų įkainis – 27,5 Eur. Draudiko sudarytoje patikslintoje remonto sąmatoje naudojami vidutiniai įkainiai, įvertinus apklaustų servisų įkainius: remonto darbų valandinis įkainis – 25,3 Eur, dažymo darbų įkainis – 26,3 Eur.

Iš pateiktų remonto pasiūlymų matyti, kad UAB „Meistritas“ apskaičiuota remonto darbų ir dažymo kaina – 532,19 Eur; UAB „Automobilių dažymo sistemos“ remonto darbų ir dažymo kaina – 566,88 Eur; UAB „Akstė servisas“ – remonto darbų ir dažymo kaina – 471,06 Eur. Draudiko sudarytoje patikslintoje remonto sąmatoje nurodyta remonto darbų ir dažymo kaina – 567,42 Eur. Visų sąmatų, kuriomis rėmėsi draudikas, apskaičiuodamas galutinę išmoką, darbų ir dažymo kainos vidurkis – 534,39 Eur. Taigi, galutinė automobilio remonto darbų ir dažymo kaina, nustatyta draudiko (o kartu ir draudimo išmokos suma, atlyginanti minėtas išlaidas), yra net didesnė, negu nustatyta vertintojo. Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes, nėra pagrindo teigti, kad ši draudimo išmokos dalis būtų nepakankama su įvykiu susijusiems nuostoliams atlyginti ir galėtų pažeisti pareiškėjos interesus.

Įvertinus bendras apskaičiuotas automobilio remonto (detalių ir darbų) kainas, darytina išvada, kad tiek realiai veikiančių servisų pasiūlymuose nurodytos bendros automobilio remonto kainos, tiek draudiko patikslintoje sąmatoje nurodyta remonto kaina yra mažesnės negu apskaičiuota vertintojo Vertinimo ataskaitoje. Taigi, draudimo išmokos apskaičiavimas pagal remonto įmonių sąmatas ir draudiko sudarytą papildomą sąmatą labiau atitiko CK 6.38 straipsnyje įtvirtintą sutarčių vykdymo ekonomiškumo principą.

Kartu sutiktina su draudiku, kad, remiantis minėtu galiojančiu teisiniu reguliavimu (Taisyklių 15 punktas), pareiškėjai nepateikus duomenų apie faktiškai patirtas remonto išlaidas, draudikas pagrįstai draudimo išmoką skaičiavo be PVM.

Pažymėtina, kad pareiškėja nurodė kreipusis į kitas remonto įmones, kurios esą nesutiko remontuoti automobilio už draudiko iš pradžių nustatytą remonto darbų kainą, o vertintojo nustatyta žalos suma yra panaši į pareiškėjai remonto įmonių nurodytas kainas. Vis dėlto pareiškėja nepateikė jokių objektyvių duomenų, kurių pagrindu būtų galima nustatyti, kokias konkrečias remonto kainas nurodė minėti servisi, jas vertinti, todėl kartu nėra galimybės įvertinti minėtų pareiškėjos argumentų pagrįstumo.

Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes, darytina išvada, kad nei Vertinimo ataskaita, nei kitais objektyviais duomenimis nebuvo įrodyta, jog galutinė draudiko nustatyta draudimo išmoka (1 226,15 Eur be PVM), apskaičiuota pagal trijų servisų sąmatas ir draudiko patikslintą sąmatą, būtų nepakankama automobiliui atkurti į iki įvykio buvusią padėtį ar pažeistų tinkamo žalos

dydžio nustatymo taisyklės. Dėl minėtų aplinkybių nėra pagrindo pareiškėjos reikalavimą draudimo išmoką apskaičiuoti pagal Vertinimo ataskaitos duomenis pripažinti pagrįstu.

Konstatuotų aplinkybių kontekste svarbu ir tai, kad nesivadovavimas nepriklausomo turto vertintojo sudaryta Vertinimo ataskaita nereiškia, kad draudikas, pareiškėjai pateikęs įrodymus, patvirtinančius, kad už apskaičiuotą draudimo išmoką nebuvo galima atkurti jai priklausančios transporto priemonės į iki įvykio buvusią būklę, neturėtų atlyginti ir pareiškėjos nuostolių, viršijančių apskaičiuotą draudimo išmoką.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Arūnas Raišutis